

Příloha k protokolu o SZZ č.

Vysoká škola: JU v Č. Budějovicích

Pedagogická fakulta

Pracoviště: katedra geografie

Datum odevzdání posudku: 20.5.2015

Jméno a příjmení studenta:

DENISA V L A Ž N Á

Obor: Učitelství zeměpisu pro 2. stupeň základních škol

Oponent diplomové práce:

PaedDr. Alena Madzиковá, PhD.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Problematika geografie náboženství ve výuce zeměpisu na 2. stupni ZŠ

Název práce:

Kritéria hodnocení práce (označte vždy právě jednu z možných známek: A – výborně, B – velmi dobře, C – dobře, N – nevyhovělo):

1. Struktura práce

(úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práce je vhodne štruktúrovaná v súlade s témou diplomovej práce. Problematika geografie náboženstva (religií) je aktuálna a zasluhuje si pozornosť odbornej verejnosti nielen v rovine vedeckej, geografickej ale aj didaktickej. Autorka sa v práci venuje obom spomínaným rovinám, aj keď z rozsahu 4. kapitoly venovanej teoretickým východiskám práce možno získať dojem o miernej preferencii odborno-geografickej časti pred didaktickou. Jednotlivé kapitoly sú logicky usporiadané s premyslenou vnútornou štruktúrou, prepojenosť jednotlivých kapitol prispieva k celkovo konzistentnému výslednému dojmu. Isté výhrady mám k absencii kapitoly (podkapitoly?) o celkovej koncepcii autorkou navrhovaného výukového materiálu a jeho didaktickej analýzy. Stručná deskripcia postupu pri jeho tvorbe je síce súčasťou 3. kapitoly (s. 15), ale vzhľadom na fakt, že to bol jeden z hlavných cieľov práce, jeho analýza, príp. aj overenie v praxi by si zaslúžila väčšiu pozornosť aj priestor v štruktúre práce.

2. Metodologická a metodická stránka práce

(stanovení hypotéz a cílů práce, vhodnost a kvalita dat a metod)

A	B	C	N
---	---	---	---

Autorka explicitne formuluje bazálne metodologické kategórie ako je cieľ, metódy a parciálne postupy pri realizácii stanovených cieľov, ktoré sa nachádzajú v úvode a v metodickej časti práce. Pozitívne hodnotím selekciu a kombináciu použitých výskumných metód a nástrojov v súlade s cieľmi a obsahovým zameraním práce. Pri voľbe metodiky hodnotenia učebníc by som odporúčala prvotnú selekciu učebníc podľa kritéria, či obsahujú riešenú problematiku. V pomerne rozsiahlej vnútorne nečlenenej 5. kapitole (22 s.) sú opisované a hodnotené aj učebnice, v ktorých téma geografie religií absentuje (z 26 učebníc chýba v 6 z nich), a teda z hľadiska analyzovaného obsahu nepovažujem za vhodné ich zaradenie do súboru hodnotených učebníc. Odporúčala by som vnútorné štruktúrovanie tejto kapitoly (čo by viedlo k riešeniu vyššie spomenutých záležitostí, ale aj celkovému sprehľadneniu kapitoly), v závere ktorej by malo byť zovšeobecnenie získaných údajov relevantných z hľadiska tvorby koncepcie a prístupov autorky k vlastnému návrhu výukového materiálu.

3. Práce s literaturou a ďalšími informačnými zdrojmi

(výběr, správná citace, použití, dodržování bibliografických norem)

A	B	C	N
---	---	---	---

Táto súčasť diplomovej práce je na vysokej úrovni. Autorka prezentuje reprezentatívny súbor odborných prameňov, o ktoré sa pri písaní práce opierala, pričom okrem prác domácej proveniencie využila aj relevantné zdroje zahraničných autorov. Vzhľadom na význam hodnotenia učebníc zeměpisu v štruktúre práce sú stále inšpiratívne práce napr. Wahlu (1983), Pluskala (1996). Jednou z nosných kapitol je hodnotenie učebníc zeměpisu pre základné školy, v rámci ktorej autorka analyzovala úctyhodných 26 titulov tohto druhu. Veľmi dobré sú kompetencie autorky aj v práci s literatúrou a v korektnom uplatňovaní bibliografických noriem.

4. Odborná správnosť – znalosť problematiky

(prokázání znalosti řešené problematiky, prokázání specifických znalostí, schopnosť aplikovať znalosti na konkrétny problém)

A	B	C	N
---	---	---	---

Práca dokazuje kvalitné vedomosti a prehľad autorky v riešenej problematike, a to tak v jej teoretickej ako aj v aplikačnej časti. Osobitne je potrebné vyzdvihnúť jej schopnosť v aplikácii nadobudnutých vedomostí a zručností v podobe tvorby výukového materiálu, pričom na veľmi dobrej úrovni zvládla jeho obsahovú stránku aj formálne spracovanie. Otázkou do diskusie je miera obťažnosti niektorých partov (týka sa najmä výkladového textu – pojmová obťažnosť) v materiáli určenom žiakom ako jeden z aspektov didaktickej transformácie vedného systému do didaktického systému. Preto považujeme za nevyhnutné overenie a recenzné hodnotenie výukových materiálov jeho užívateľmi.

5. Zhodnocení výsledků, naplnění cílů, aplikovatelnost v praxi

A	B	C	N
---	---	---	---

Autorka vo svojej diplomovej práci v prehľadnej podobe predkladá základnú charakteristiku geografie náboženstva ako parciálnej geografickej disciplíny – podľa nášho názoru je takto komplexne a prehľadne spracovaný materiál možné využiť ako pomocný študijný materiál pre učiteľov (napr. pre nekvalifikovaných učiteľov zemepisu); analyzuje základné kurikulárne dokumenty (RVP, ŠVP) z pohľadu uplatnenia tejto problematiky vo vyučovaní a cez obsah vzdelávacích oblastí, medzipredmetové vzťahy, prierezové témy a rozvoj kľúčových kompetencií žiakov poukazuje na jej súčasnú pozíciu a naznačuje aj jej prínos z hľadiska edukačných cieľov; hodnotí zastúpenie učiva z geografie náboženstva v učebniciach zemepisu na základe stanovených kritérií – táto časť môže byť využitá učiteľmi pri vlastnom výbere učebníc, resp. autormi budúcich učebníc pri koncipovaní ich obsahu; ponúka empiricky podložené výsledky o znalostiach žiakov vo vybranej vzorke o rozmiestnení náboženstiev vo svete; ilustruje niektoré aspekty výučby riešenej témy na základe skúseností, názorov a postojov učiteľky ZŠ; spracovala vlastný výukový materiál ku geografii náboženstva v dvoch verziách – tento materiál je opäť využiteľný aj v praxi, a to najmä cez vybrané úlohy a témy (vzhľadom na časovú dotáciu zemepisu) nielen v zemepise, ale aj v rámci iných predmetov (dejepis, občianska náuka a pod.). Autorkou stanovené ciele boli splnené.

6. Úroveň jazykového a stylistického zpracování

A	B	C	N
---	---	---	---

Práca svojou jazykovou a stylistickou úrovňou až na niektoré menšie nedostatky zodpovedá požiadavkám kladeným na tento druh kvalifikačnej práce. Autorka vie korektne používať prostriedky odborného štýlu, čo sa pozitívne odrazilo na jej celkovom spracovaní.

7. Formální a grafická úroveň práce

A	B	C	N
---	---	---	---

Formálna a grafická úroveň práce je na požadovanej úrovni. Zvlášť náročné bolo spracovanie výukového materiálu, ktoré však autorka zvládla veľmi dobre.

Otázky k obhajobě:

1. Na základe akých kritérií je posudzovaná primeranosť textovej časti v učebniciach? Z vyjadrení v práci (napr. na s. 51, r. 13-14) vzniká dojem, že ide skôr o hodnotenie rozsahu ako primeranosti textu.
2. Pri jednotlivých úlohách v príručke pre učiteľov je uvedené časové trvanie – tento údaj je vašim odhadom alebo je podložený empirickým overením?
3. V materiáli je ako „bádateľský projekt“ označená úloha, v ktorej majú žiaci spracovať rozšírenie vybraného náboženstva vo svete. Realizáciu ktorých atribútov bádateľsky orientovaného vyučovania v ňom predpokladáte?

Celkové hodnotení práce (výsledná známka není aritmetickým průměrem známek jednotlivých kritérií hodnotení práce):

A - výborně	B – velmi dobře	C - dobře	N - nevyhověl
-------------	-----------------	-----------	---------------